

Sarajevo, 01.03.2021. godine

TJEDNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINACIJSKIM TRŽIŠTIMA
22.02.2021. - 26.02.2021.

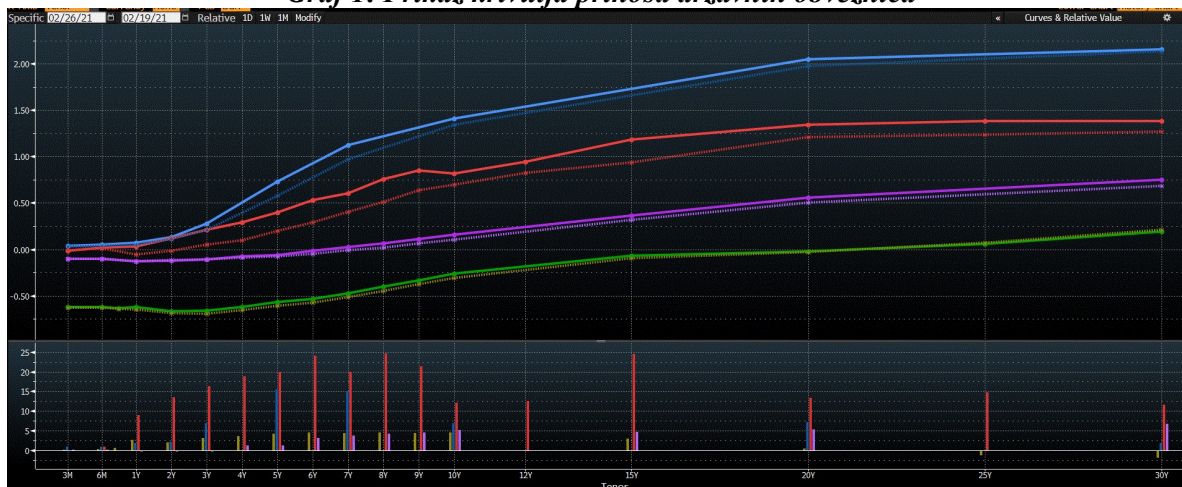
Tablica 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	19.2.21		26.2.21		19.2.21		26.2.21		19.2.21		26.2.21		19.2.21		26.2.21	
2 godine	-0,68	-	-0,66	↗	0,10	-	0,13	↗	-0,01	-	0,13	↗	-0,11	-	-0,11	→
5 godina	-0,61	-	-0,57	↗	0,58	-	0,73	↗	0,20	-	0,40	↗	-0,07	-	-0,06	↗
10 godina	-0,31	-	-0,26	↗	1,34	-	1,40	↗	0,70	-	0,82	↗	0,11	-	0,16	↗

Tablica 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	19.2.21	-	26.2.21	
3 mjeseca	-0,594	-	-0,591	↗
6 mjeseci	-0,626	-	-0,623	↗
1 godina	-0,631	-	-0,605	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica



Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za razdoblja od 3 mjeseca do 30 godina na dane 26.02.2021. godine (pune linije) i 19.02.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Proteklog tjedna prinosi obveznica eurozone su zabilježili rast, koji je posebno bio izražen tijekom trgovanja u četvrtak, a koji je predstavljao refleksiju doadanja na tržištu obveznica u SAD. Iako je na kraju tjedna uslijedila određena korekcija, promatrano na tjednoj razini, prinosi njemačkih obveznica su povećani između 2 i 5 baznih bodova. Izjave zvaničnika ECB, kao što su glavni ekonomista Lane i član IV ECB Schnabel ukazuju na moguću zabrinutost ove institucije da bi tržište obveznica moglo ugušiti oporavak eurozone čak i prije nego započne. U svojim izjavama ovi predstavnici ECB su ukazali na rizik isuviše brzog rasta prinosa, koji u konačnici utječe na povećane troškove zaduživanja vlada, a što bi moglo dovesti do dodatnih monetarnih intervencija od strane ECB. Također, početkom prošlog tjedna predsjednica ECB Lagarde je izjavila da ECB pažljivo prati kretanje nominalnih prinosa na državne obveznice kako bi ustanovila da li su finansijski uvjeti u eurozoni dovoljno povoljni da podrže ekonomiju tijekom pandemije.

Agencija za dodjelu kreditnog rejtinga Moody's je smanjila prognoze ekonomskog rasta za tekuću godinu za eurozonu, kao i za Veliku Britaniju u odnosu na prognoze iz studenoga prošle godine usljed slabosti koje se povezuju sa pandemijom u I tromjesečju tekuće godine. Za eurozonu se sada očekuje rast GDP-a od 3,7% u 2021. godini, te rast od 3,9% u 2022. godini, nakon što je u prošloj godini, prema kalkulacijama ove agencije, zabilježena kontrakcija od 7,1%. Deutsche Bundesbank je objavila da će ekonomija Njemačke vjerojatno zabilježiti kontrakciju u tekućem tromjesečju zbog snažnijih restrikcija uvedenih zbog pandemije, a da bi mogla da zabilježi oporavak u proljeće kada bi moglo doći do pada infekcija i distribucije cjepiva. Ovom prilikom je zanemaren nedavni rast inflacije jer smatraju da se uglavnom radi o promjenama u indeksu koji prati cijene, a da je rast plata bio samo umjeren.

Predsjednica Europskog povjerenstva Von der Leyen je uvjerala lidere EU da će zabraniti izvoz cjepiva iz EU ukoliko proizvođači, kao što su AstraZeneca, ponovo ne uspiju da dostave iste. Zbog manjka cjepiva u EU je samo 8% odrasle populacije do sada primilo cjepivo u usporedbi sa 27% u Velikoj Britaniji.

Tablica 3: Kretanje ekonomskih pokazatelja za eurozonu

Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Stopa inflacije – EZ (final.)	SIJEČANJ	0,9%	0,9%	-0,3%
2.	Temeljna stopa inflacije – EZ (final.)	SIJEČANJ	1,4%	1,4%	0,2%
3.	Monetarni agregat M3 – EZ (G/G)	SIJEČANJ	12,5%	12,5%	12,4%
4.	Indeks ekonomskog povjerenja – EZ	VELJAČA	92,1	93,4	91,5
5.	Indeks ekonomskog povjerenja – Italija	VELJAČA	-	93,2	88,3
6.	Ifo indeks poslovnog povjerenja	VELJAČA	90,5	92,4	90,3
7.	GDP – Njemačka (final.) tromjesečno	IV tromjesečje	0,1%	0,3%	8,5%
8.	GDP – Francuska (final.) tromjesečno	IV tromjesečje	-1,3%	-1,4%	18,5%
9.	GDP – Finska (tromjesečno)	IV tromjesečje	-	0,4%	3,2%
10.	GDP – Portugalija (final.) tromjesečno	IV tromjesečje	0,4%	0,2%	13,3%
11.	Industrijske porudžbine – Italija (G/G)	PROSINAC	-	7,0%	5,0%
12.	Industrijske prodaje – Italija (G/G)	PROSINAC	-	-0,5%	-4,6%
13.	Industrijska proizvodnja – Austrija (G/G)	PROSINAC	-	-5,1%	0,4%
14.	Maloprodaja – Nizozemska (G/G)	SIJEČANJ	-	-7,8%	-0,2%
15.	Obujam maloprodaje – Finska (G/G) prelim.	SIJEČANJ	-	3,8%	2,8%
16.	Potrošnja stanovništva – Francuska (G/G)	SIJEČANJ	0,3%	0,0%	3,6%

SAD

Predstavnički dom u SAD je usvojio Zakon o pomoći zbog pandemije Covid19 u vrijednosti 1,9 milijardi USD, koji je predložen od strane predsjednika Bidena, što je njegova prva velika zakonodavna pobjeda. Turbulencije na financijskom tržištu tijekom prošlog tjedna su producirale značajne gubitke za vlasnike državnih obveznica, te su ovi investitori i dalje pod pritiskom eventualnih daljih gubitka ukoliko se nastavi rast prinosa. Ujedno ovakve okolnosti pojačavaju pritiske na Fed da odgovori na iznenađujuće visoki rast prinosa. Prema Jefferies International, investitori u državne obveznice SAD su u četvrtak bili najkraći u ovim pozicijama od 2013. godine.

Tijekom proteklog tjedna zvaničnici administracije predsjednika Bidena su priopćili da će u naredna dva tjedna Administracija za male biznise (Small Business Administration) prihvatati samo aplikacije za oprost zajmova kroz program za mala i srednja poduzeća, Paycheck Protection Program, i to za kompanije koje imaju manje od 20 zaposlenih, kako bi se osiguralo da ove kompanije ne budu istisnute iz poslovanja od strane većih kompanija.

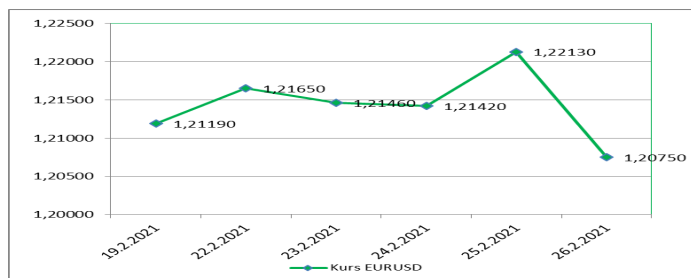
Ministrica financija SAD Yellen je tijekom prošlog tjedna podržala novu alokaciju unutar valute MMF-a, SDR, ali je istaknula da su potrebni širi parametri kako bi se pojačala transparentnost o tome kako se rezerve koriste i kako se njima trguje. Yellen je u pismu grupi G20 istaknula da nova alokacija unutar SDR treba pojačati likvidnost za siromašne zemlje koje su posebno teško pogođene globalnom pandemijom virusa Covid19. Ovom prilikom Yellen nije specificirala veličinu potrebne alokacije unutar SDR, koji može biti konvertovan u čvrstu valutu zemalja članica MMF-a. Predstavnici G20 će o ovom prijedlogu raspravljati na online sastanku koji će biti održan u krajem ovog tjedna.

Tablica 4: Kretanje ekonomskih pokazatelja za SAD

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Aktivnost prerađivačkog sektora, Fed iz Dalasa VELJAČA	5,0	17,2	7,0
2.	Povjerenje potrošača VELJAČA	90,0	91,3	88,9
3.	Povjerenje potrošača Sv.Mičigen F VELJAČA	76,5	76,8	76,2
4.	Aplikacije za hipotekarne kredite 19. veljače	-	-11,4%	-5,1%
5.	Prodaja novoizgrađenih kuća (M/M) SIJEČANJ	1,7%	4,3%	5,5%
6.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć 20. veljače	825.000	730.000	841.000
7.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć 13. veljače	4.460.000	4.419.000	4.520.000
8.	Osobna potrošnja SIJEČANJ	2,5%	2,4%	-0,4%
9.	PCE deflator (mjera inflacije) (G/G) SIJEČANJ	1,4%	1,5%	1,3%

USD je aprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURUSD zabilježio pad sa razine od 1,21190 na razinu od 1,20750.

Graf 2: Kretanje tečaja EURUSD tijekom proteklog tjedna



VELIKA BRITANIJA

Premijer Johnson je predstavio plan prevazilaženja mjera restrikcija uvedenih zbog pandemije. Plan je predstavljen u Donjem domu Parlamenta, a obuhvata četiri koraka. Prvi korak će biti poduzet 8. ožujka, kada će se ponovo otvoriti škole, dok će na otvorenom moći da se sastanu dvije osobe. Od 29. ožujka bit će dozvoljena okupljanja na otvorenom za šest osoba ili dva kućanstva. Sportovi na otvorenom, uključujući nogomet, golf i tenis, će također biti dozvoljeni od 29. ožujka. Napredak u daljim koracima popuštanja mjera ovisit će o uvjetima cijepljenja, širenja infekcije, hospitalizacije, smrtonosti i novih varijanti virusa.

Glavni ekonomista BoE Haldane je upozorio da se inflacija „probudila“ i da će se teško ukrotiti, dok se ekonomija oporavlja od pandemije izazvane Covid19, što potencijalno zahtjeva da BoE poduzme korake. Lokalni časopis The Guardian je objavio vijest da će ministar financija Sunak u njegovom predstavljanju proračuna narednog tjedna, dodijeliti 5 milijardi GBP novčanih sredstava poduzećima koja su teško pogođena blokadama izazvanim pandemijom. Vlada je priopćila da financiranje izravne pomoći poduzećima tijekom krize iznosi 25 milijardi GBP. Ministar financija Sunak će u srijedu predstaviti Parlamentu plan proračuna, te je istaknuo da teret duga iznosi oko 2,1 bilijun GBP. Također, Sunak je signalizirao da je spreman da poveća poreze u Velikoj Britaniji sa ciljem da se unaprijede javne financije u zemlji, ali je istodobno obećao da će pružiti podršku za kompanije i zaposlene sve dok pandemija potraje. Pored toga, Sunak ističe da će prezentirati nacrt za rješavanje proračunskog deficita za kojeg postoje neke projekcije da će dostići 19% GDP-a.

Tablica 5: Kretanje ekonomskih pokazatelja za UK

Red. br.	Ekonomski pokazatelji	Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	Zahtjevi nezaposlenih za pomoć SIJEČANJ	-	-20.000	-20.400
2.	Prosj. tjedne zarade bez bonusa, tromj.(G/G) PROSINAC	4,0%	4,1%	3,6%
3.	Stopa nezaposlenosti IV tromjesečje	5,1%	5,1%	5,0%

Tijekom proteklog tjedna GBP je deprecirala u odnosu na EUR, te je tečaj EURGBP je zabilježio rast sa razine od 0,86498 na razinu od 0,86703. GBP je deprecirala u odnosu na USD, pa je tečaj GBPUSD zabilježio pad sa razine od 1,4016 na razinu od 1,3933.

JAPAN

Osiguravajuće kompanije i regionalne banke u Japanu su tijekom siječnja povećale ulaganja u ultraduge državne obveznice, nakon što su signalizirali globalnog oporavka utjecali na rast ovih prinosa na najveće razine u posljednje dvije godine. Neto kupovine obveznica sa veoma dugim dospelom od strane kompanija životnog i druge vrste osiguranja su premašile sumu od 1 bilijun JPY prvi put od prosinca 2012. godine.

Guverner BoJ Kuroda je izjavio da BoJ već fleksibilno kupuje ETF-ove, ali da će na sastanku u ožujku tražiti načine kojim bi ovaj program učinila učinkovitijim i održivijim. On je dodao da BoJ ima na umu da se treba suočiti sa neželjenim učincima stimulativnih mjera, napominjući da je svjestan kritika da kupovine ETF-ova narušavaju cijene dionica. Ipak, Kuroda je ponudio malo indicija o tome na koji način bi BoJ mogla da prilagodi program kvantitativnih olakšica, gdje je dodao da ne vidi nikakav znak da kupovine ETF-ova izazivaju velike poremećaje na tržištu ili ozbiljne probleme kod korporativnog upravljanja. Bivši zamjenik guvernera BoJ Yamaguchi je izjavio da BoJ mora odbaciti stav da svojom monetarnom politikom može utjecati na percepciju javnosti, kao i da treba sprovesti „istinsku“ reviziju kojom će se bolje razmotriti rastući troškovi produženih monetarnih olakšica. BoJ će izvršiti reviziju u ovom mjesecu kako bi instrumente monetarne politike učinila održivijim, prihvativši kritike da monetarna politika uništava prinose obveznica, smanjuje likvidnost tržišta i narušava cijene dionica.

Tablica 6: Kretanje ekonomskih pokazatelja za Japan

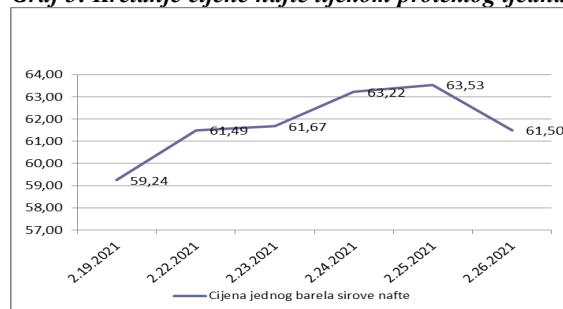
Red. br.	Ekonomski pokazatelji		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodno razdoblje
1.	PPI uslužnog sektora (G/G)	SIJEČANJ	-0,4%	-0.5%	-0,3%
2.	Prodaja u supermarketima (G/G)	SIJEČANJ	-	1,2%	2,7%
3.	Vodeći indeks F	PROSINAC	-	95,3	94,9
4.	Koicidirajući indeks F	PROSINAC	-	88,3	87,8
5.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	SIJEČANJ	-5.4%	-5.3%	-2,6%
6.	Maloprodaja (G/G)	SIJEČANJ	-2,6%	-2,4%	-0,2%
7.	Indeks započetih kuća (G/G)	SIJEČANJ	-1,9%	-3,1%	-9,0%

JPY je tijekom proteklog tjedna deprecirao u odnosu na EUR, te je tečaj EURJPY zabilježio rast sa razine od 127,79 na razinu od 128,67. JPY je deprecirao i u odnosu na USD, te je tečaj USDJPY zabilježio rast sa razine 105,45, na razinu od 106,57.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške burze cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,24 USD (48,88 EUR). Tijekom proteklog tjedna cijena nafte je imala tendenciju rasta, te se našla na najvišoj razini u posljednjih trinaest mjeseci. Podršku cijeni nafte daje smanjenje ponude od strane najvećih proizvođača, kao i optimizam vezano za jačanje tražnje. Pored toga, sredinom tjedna su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD smanjene, što je dalo dodatni poticaj rastu cijene ovog energenta. Tražnja za naftom se tijekom proteklog tjedna vratila na razine pred pandemiju, dok su ključne zemlje u potrošnji nafte poput Kine i Indije signalizirale da će doći do povećanja putovanja. U takvim okolnostima cijena nafte se približila razini od 60 USD po barelu, odnosno približila se najvećoj razini u posljednjih godinu dana. Analitičari smatraju da industrija nafte treba stabilnije cijene nakon što je tijekom 2020. godine pretrpjela najteži pad tražnje. Pojedini analitičari ističu da tehničke analize pokazuju da napredak na ovom tržištu zaista postoji, ali je trenutačni rast pretjeran, što znači da bi se mogla dogoditi korekcija cijene. U petak je cijena nafte nastavila da bilježi rast usprkos tome što je OPEC smanjio očekivanja za tražnju nafte, dok je iz IEA priopćeno da trenutačno na tržištu postoji prezasićenost. Analitičari ističu da je cijena nafte dostigla kritičnu vrijednost kada OPEC+ mora da odluči da li da poveća obujam proizvodnje ili riskira gubitak tržišnog udjela u korist proizvođača nafte iz škriljca u SAD. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 61,50 USD (50,93 EUR). Promatrano na tjednoj razini cijena nafte je povećana za 3,81%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tijekom proteklog tjedna



Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je utemeljen na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantirati njihovu točnost i ne snosi odgovornost za izravnu ili neizravnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na temelju njih.

Na otvaranju londonske burze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.784,25 USD (1.472,27 EUR).

Cijena zlata je tijekom tjedna imala tendenciju pada uglavnom pod utjecajem pojačanog optimizma na financijskom tržištu. Početkom tjedna cijena je zabilježila rast nakon što su investitori iskazali zabrinutost zbog ubrzanog rasta prinosa na državne obveznice, kao i za inflaciju. Ipak, već narednog dana cijena zlata je počela da se blago smanjuje, jer su investitori bili u iščekivanju svjedočenja predsjednika Feda Powella vezano za pitanje monetarne politike i ekonomskog rasta. Powell nije signalizirao da je Fed blizu toga da umani podršku ekonomiji koja je snažno pogođena pandemijom, te se tako cijena zlata nije značajnije promijenila.

Sredinom tjedna cijena zlata je počela da se smanjuje pod utjecajem snažnog rasta prinosa na državne obveznice SAD, ali i zbog smanjenih ulaganja u sigurne aktive poput zlata. Prinosi na desetogodišnje obveznice SAD su povećani na razinu od 1,40%, prvi put od veljače 2020. godine, dok je dolar aprecio te je tako zlato postalo skuplje za investitore koji raspoložu sredstvima u drugim valutama.

Cijena zlata je tijekom trgovanja u petak bila volatilna, te je zabilježen pad ka 1.717 USD po unci, ali se vrlo brzo cijena vratila na veće razine. Cijena je smanjena pod utjecajem aprecijacije dolara ali i pojačanog optimizma na financijskom tržištu. Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.734,04 USD (1.436,06 EUR). Na tjednoj razini cijena zlata je zabilježila pad za 2,81 %.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tijekom proteklog tjedna

